

Научни беседи съ земеделеца

5. Отъ де взима растението храната си?

Растението черпи своята храна отъ два източника: изъ почвата и отъ въздуха. За целта то си служи съ два вида органи: корени и листа.

Отворитѣ, презъ които минава храната, сж съвършено малки. Презъ тѣхъ твърда храна не може да минува. Естествено, тази храна трѣбва да е течна, за да мине презъ коренитѣ и — въздухообразна, за да проникне въ листата.

Всичкитѣ несгоряеми храни (тѣзи, които оставатъ въ пепелта) и частъ отъ сгоряемитѣ се всмукватъ чрезъ коренитѣ заедно съ много вода, въ която тѣ сж разтворени.

Калиятъ, фосфорната киселина, варьта, азотътъ и др. хранителни вещества сж скрити въ солитѣ, които се намиратъ въ почвата. Соли съ такива хранителни вещества се намиратъ и въ пепелта, въ тора, съ който торимъ земята. Тѣзи различни соли се наричатъ съ общо име **хранителни** или **почвени соли**.

Голѣма частъ отъ горливото сухо вещество на растенията е вжглеродъ, който винаги е твърдъ, но съединенъ съ кислорода, образува газообразно тѣло — **вжгледвуокись**.

Вжгледвуокись издишватъ човѣцитѣ и животнитѣ; образува се всѣкога при горенето, при гниенето, при кипенето (вкисването) на хлѣба, оцета, млѣкото и др., при кипенето на виното, бирата и др. течности.

Въ почвената вода винаги се намира вжгледвуокись. Коренитѣ на растенията го поематъ чрезъ водата. Обаче по-голѣмата частъ вжгледвуокись растението тегли изъ въздуха, и това е отъ полза за човѣка, защото многото вжгледвуокись въ въздуха е опасенъ за човѣшкото здраве.

Вжгледвуокисътъ прониква въ листата презъ твърде мѣнички отвори, наречени устица, които се намиратъ по тѣхъ. Тѣхното число е много голѣмо. Вжтре въ листата вжгледвуокисътъ се разлага на вжглеродъ и кислородъ. Отъ вжглерада, водата и хранителнитѣ соли на почвата листата приготвятъ вещества, необходими за растежа на растението, а кислорода издишватъ навънъ.